

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 58. sjednici, održanoj dana 28.05.2020. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Informacija o stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica za 2019. godinu Ministarstva za boračka pitanja.

II.

Informacija iz tačke I. čini sastavni dio ovog zaključka.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Mirza Ganić

Broj: 02-_____ /20
Datum, 28.05.2020. godine
Zenica

DOSTAVLJENO:
1x Ministarstvo za boračka pitanja,
1x a/a.

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNA I HERCEGOVINA
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA**

I N F O R M A C I J A

**o stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica
u 2019.godini**

Zenica, maj 2020.godine

I. Uvod

Rješavanje stambenog pitanje branilaca i članova njihovih porodica među prioritetima je u segmentu realizacije dopunskih prava, imajući u vidu doprinos u odbrani države, kako bi se na način realizacije prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja omogućilo/pomoglo u stambenom zbrinjavanju ove kategorije stanovništva.

Zadatak institucija države je briga i pomoć ovoj populaciji, kao trajan zadatak, koji iziskuje kontinuirane aktivnosti, jer zbog prošlosti, a i budućnosti oni zaslužuju da budu i ostanu u fokusu brige društvene zajednice.

Pomoć i briga, kao trajan zadatak i obaveza, važni su i s aspekta starosne dobi, socio-ekonomskog i zdravstvenog stanja branilaca i članova njihovih porodica, te je uz stvaranje povoljnije klime zapošljavanja/ samozapošljavanja, neophodno poboljšanje normativne regulative za sticanja uslova za redovno i penzionisanje pod povoljnijim uvjetima, a radi prestanka radnog odnosa u poznijim godinama (bez mogućnosti daljeg radnog angažovanja), što dovodi do socijalne ovisnosti i nemogućnosti rješavanja egzistencijalnih problema, imajući u vidu vrijednost potrošačke korpe iz godine u godinu.

Neovisno o socijalnom statusu, stepenu oštećenja organizma, kategoriji branilaca i članova njihovih porodica-dobitnici ratnih priznanja/odlikovanja, ratni vojni invalidi, demobilizirani branioci, članovi porodica šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i umrlih ratnih vojnih invalida, članovi uže porodice poginulih, umrlih/nestalih dobitnika ratnih priznanja/odlikovanja, kao i posebni korisnici, koje tretiraju važeći propisi, činjenica je da je riječ o socijalno ranjivoj kategoriji s umanjenom radnom sposobnošću, kojoj je država obavezna pomoći.

Iz tih razloga, rješavanje stambenog pitanja jedan je od prioriteta u radu Ministarstva, te je kao dopunsko pravo (pored ostalih prava) utvrđeno važećim propisima iz oblasti branilačko-invalidske zaštite na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).

II. Normativno regulisanje

1. Pravni osnov

Član 7. Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine FBiH" broj: 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10), (u daljem tekstu: Federalni zakon) utvrđeno je da branioci i članovi njihovih porodica ostvaruju druga prava u skladu sa federalnim i kantonalnim propisima, koji nisu obuhvaćena ovim zakonom i to (pored ostalih navedenih) i „Prioritetno pravo na rješavanje stambenog pitanja pod jednakim uvjetima“.

Prava utvrđena ovim članom regulisana su odredbama člana 26. do 31. Federalnog zakona, kao prava licima zaslužnim u odbrambeno-oslobodilačkom ratu za osiguranje odgovarajućeg tretmana pri ostvarivanju i korištenju drugih prava, vodeći računa o njihovom doprinosu u odbrani Bosne i Hercegovine.

Član 29. stav (1) Federalnog zakona kojim je propisano: "Kantoni svojim propisima osiguravaju prioritetno rješavanje stambenih pitanja pripadnika branilačke populacije u skladu sa važećim propisima". Stavom (2) istog člana utvrđeno je „stambeno zbrinjavanje i pomoć u stambenom zbrinjavanju branilačke populacije vrši se po pravu prvenstva“, koji su slijedom po prioritetima izvršeni i u propise iz oblasti branilačko-invalidske zaštite na području Kantona.

Članom 4. tačka h) Zakonom o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Sl. novine FBiH“, broj: 54/19) utvrđeno je pravo na stambeno zbrinjavanje demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica. Članom 32. stav (1) i (2) predmetnog Zakona decidno je definisano „ demobilizirani branioci koji nemaju u vlasništvu stan ili kuću, niti koriste stan u svojstvu nosioca stanarskog prava mogu ostvariti pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja u skladu sa kantonalnim propisima, a prema sredstavima kantona predviđenim za te namjene.“

„Sredstva za ostvarivanje prava iz stava (1) ovog člana osiguravaju se u budžetu kantona u skladu sa mogućnostima.“

U cilju osiguranja realizacije naprijed navedenih odredbi Federalnog zakona, kao i Zakonom o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Sl. novine FBiH“, broj: 54/19) za realizaciju prava na rješavanje stambenog pitanja na nivou Kantona oblast stambenog zbrinjavanja branilaca i članova njihovih porodica uređena je:

- Zakonom o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 1/14) (u daljem tekstu: Zakon)-član 5. tačka g), te Poglavlje VII. Rješavanje stambenog pitanja, od člana 24. (Jednokratna novčana sredstava) do člana 27. (Ostvarivanje prava) Zakona regulisano je pravo na rješavanje stambenog pitanja koje ostvaruju branioci i članovi njihovih porodica na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton).
- Uredbom o pomoći u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona" broj: 4/14, 1/18) (u daljem tekstu: Uredba), kao podzakonskim aktom;

Uredbom su utvrđeni uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica koji imaju prebivalište na području Kantona, kao i povratnika u RS koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite u općinama Kantona i koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama/gradovima Kantona. Izmjenama i dopunama Uredbe iz januara 2018. god. omogućeno je da pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja mogu ostvariti branioci i članovi njihovog porodičnog domaćinstava koji su vlasnici ili suvlasnici subjekta koji obavlja privrednu ili drugu djelatnost registrovanog kao pravno ili fizičko lice, pod uslovom da uz zahtjev prilože odgovarajući dokaz o o dohodku (SPR obrazac) sa ovjerenom izjavom o ukupnim prihodima domaćinstva.

Budžetom Kantona za 2019.godinu („Sl. novine ZE-DO kantona“, broj: 3/19), te Odlukom Ministarstva finansija o preraspodjeli rashoda u Budžetu Kantona za 2019.god. broj: 07-03-01/14-936-1-1/19 od 01.04.2019.god. utvrđeni su izdaci i za navedenu namjenu planirani na poziciji-razdjel 24, budžetska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 - Ministarstva za boračka pitanja, na poziciji 614200 -"Grantovi pojedincima" u iznosu **1.300.000,00 KM**.

Planirana sredstava u navedenom iznosu sastavni su dio Programa utroška sredstava iz Budžeta Zeničko-dobojskog kantona za 2019.god. na razdjelu Ministarstva, koji je usvojen zaključkom Vlade Kantona broj: 02-14-6238/19 od 10.04.2019.god.

Prema navedenom raspoloživom iznosu sredstava izvršena je i okvirna raspodjela sredstava po općinama/gradovima Kantona sa utvrđenim kriterijom okvirne raspodjele prema procentualnom broju pripadnika branilačke populacije na teritoriji općine/grada u odnosu na ukupan broj pripadnika branilačke populacije na području Kantona. Raspodjela sredstava određena je i brojem zahtjeva pripadnika branilačke populacije određene općine/grada, kao i ekonomskom razvijenosti, te ostalim društveno-socijalnim pokazateljima.

Utrošak sredstava za navedenu namjenu limitiran je planiranim i osiguranim sredstvima u Budžetu Kantona, kao i dinamikom priliva sredstava, te praćenjem navedene okvirne raspodjele sredstava prema općinama/gradovima Kantona.

III. Realizacija ostvarivanja prava na pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica u 2019.god. sa pokazateljima strukture podnesenih/odobrenih/odbijenih po kategorijama i općinama/gradovima i utrošenim sredstvima (tabelarni pregledi)

U skladu sa naprijed navedenim članom 27. (Ostvarivanje prava) Zakona, Uredbom, kao podzakonskim aktom utvrđeni su uvjeti, način i postupak ostvarivanja prava na pomoć u rješavanju stambenog, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog vida dopunskog prava (korisnici prava, posebni korisnicu prava, načini rješavanja stambenog pitanja, postupak dodjele novčanih sredstava, visina sredstava novčane pomoći i sl.).

Članom 2. i 3. Uredbe decidno su definisani korisnici prava, odnosno posebni korisnici prava slijedom:

- korisnici prava-dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja; ratni vojni invalidi, demobilizirani branioci (koji su u periodu od 06.04.1992. do 23.12.1995. godine u sastavu OS proveli najmanje 24 mjeseca odnosno 12 mjeseci, ukoliko su u OS pristupili kao maloljetno lice ili neposredno po punoljetstvu); članovi porodice šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca i umrlih ratnih vojnih invalida; članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja;
- posebni korisnici prava-udovice umrlih demobiliziranih branilaca (koji su u redovima OS proveli najmanje 2 godine i koje su sa istim živjele u braku najmanje 2 posljednje godine dana prije smrti, pod uvjetom da nemaju druge prihode i da nisu stupile u brak ili vanbračnu zajednicu), roditelji umrlog ratnog vojnog invalida ili demobiliziranog branioca (koji je u redovima OS proveo najmanje 2 godine, ukoliko ih je isti izdržavao posljednju godinu dana prije smrti).

Načini rješavanja stambenog pitanja definisani su članom 7. Uredbe, prema kojem se pomoć u rješavanju stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica vrši putem dodjele jednokratnih, bespovratnih novčanih sredstava u svrhu:

- izgradnje stambenog objekta s ciljem trajnog stambenog rješavanja;
- kupovine individualnog stambenog objekta ili stana na osnovu ugovora zaključenog u
- prethodnoj ili tekućoj kalendarskoj godini;
- prilagođavanja stambenog objekta posebnim potrebama ratnih vojnih invalida;
- naknade troškova izdavanja rješenja o dozvoli za gradnju u iznosu do 5.000,00 KM;
- naknade troškova izdavanja rješenja o legalizaciji objekta u iznosu do 5.000,00KM;

Članom 8. Uredbe (usaglašeno sa odredbama Federalnog zakona) utvrđeni su prioriteti u stambenom zbrinjavanju po pravu prvenstva, kako slijedi:

- a) dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja iz člana 5. stav 3. Federalnog zakona;
- b) djeca šehida, poginulih, umrlih, nestalih branioca bez oba roditelja i RVI sa oštećenjem organizma od 100% I grupe;
- c) porodice sa dva i više šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i RVI 100% II grupe;
- d) članovi uže porodice poginulih, umrlih, nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja iz člana 5. stav 3. Federalnog zakona; porodice šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma 90%, 80% i 70%;
- e) članovi uže porodice poginulih, umrlih, nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja iz člana 5. stav 4. i 5. Federalnog zakona i umrlih ratnih vojnih invalida;
- f) ostali dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja;
- g) ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma od 20% do 60%;
- h) demobilizirani branioci;
- i) udovica umrlog demobiliziranog branioca iz člana 3. tačka a) Uredbe;
- j) roditelji umrlog ratnog vojnog invalida ili demobiliziranog branioca iz člana 3. tačka b) (koji je u redovima OS proveo najmanje dvije godine, ukoliko ih je isti izdržavao posljednjih godinu dana prije smrti) Uredbe.

Treba istaći, da je Ministarstvo i u protekloj budžetskoj godini nastojalo omogućiti nastavak dobre saradnje iz proteklih godina sa Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Kantona, u pojedinačnim slučajevima koji su se sa zahtjevom za pomoć u rješavanju stambenog pitanja obratili na adrese oba Ministarstva, a pripadnici su branilačke populacije, kao i socijalno-zaštitnih prava u skladu sa važećim propisima iz oblasti socijalne zaštite na području Kantona.

To su uz navedene slučajeve i slučajeve koji prema stanju na terenu, te dokazima iz spisa iziskuju hitno rješavanje, specifični su s aspekta da je postojeće stanje stambenog objekta životno i

egzistencijalno ugrožavajuće za podnosioca zahtjeva i članove njegove porodice, što se obavezno dokazuje i nalazom lica građevinske struke ili građevinskog inspektora. Isti su svakodnevno predmeti medijskih natpisa, pisanja portala, raznih humanitarnih akcija, te je tim slučajevima, važno i neupitno nužno uključenje nadležnih ministarstava.

Takvi slučajevi, definisani su članom 20. Uredbe, kao posebni slučajevi stambenog zbrinjavanja, a odnosi se na slučajeve koji nisu definirani ovom Uredbom, a zahtijevaju hitno rješavanje, koje uz posebno obrazloženje ministra Ministarstva zaključkom odobrava Vlada Kantona.

Na taj način pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja u protekloj budžetskoj godini rješavano je pojedinačno sa transfera Ministarstva za boračka pitanja i Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice za lica sa područja grada Zenica, te općine Zavidovići. Treba istaći da sa nivoa lokalnih zajednica, nije iskazan osobit interes za ovakav vid pomoći u rješavanju stambenog pitanja, te da se iste često realizuju putem nevladinih organizacija. U svakom obliku, a po proceduri utvrđenoj Uredbom ovo ministarstvo je spremno pružiti pomoć i podršku u skladu sa raspoloživim sredstavima.

Uz navedeno u 2019. god. aktuelizirana je izgradnja stambenih jedinica socijalnog stanovanja. Naime, ukoliko određena lokalna zajednica iskaže zainteresovanost za izgradnju/kupovinu stambenih jedinica namjenjenih za stanovanje socijalno ugroženih branilaca i članova njihovih porodica, Ministarstvo je spremno podržati svaku inicijativu, koja bude predložena na način kandidovanja/predlaganja projekta izgradnje/kupovine stambenih jedinica za branioce i članove njihovih porodica koji ispunjavaju kriterij, a po prioritetima u rješavanju utvrđenim Uredbom. U tom smislu, predloženi projekat uz naznaku učešća lokalne zajednice, obavezno mora da sadrži analizu i prijedlog finansijske konstrukcije kupovine/izgradnje sa dokazom o obezbjeđenim potrebnim građevinskim i ostalim dozvolama, odnosno validnim ugovorom o kupovini sa ostalom potrebnom dokumentacijom. I u ovom slučaju, a kako je propisano članom 22. Uredbe sa potencijalnim korisnikom se potpisuje ugovor o dodjeli i implementaciji sredstava za trajno stambeno zbrinjavanje, kojim se konkretno regulišu prava i obaveze ugovornih strana, ali u ovom slučaju ugovor o doživotnom korištenju određenog stambenog prostora.

Na taj način u 2019.god. pokrenuta je inicijativa za dva takva slučaja sa područja općine Tešanj, a sa područja općine Kakanj upućena je samo inicijativa, bez upućivanja konkretnih prijedloga.

Zbog utroška sredstava planiranih Programom utroška sredstava u Budžeta Kantona za 2018.god. u 2019.god. okončani su postupci i za 71 dostavljeni prijedlog, koji su prioritetno riješeni u skladu sa članom 19. Uredbe, kao podzakonskog akta.

Treba istaći, da je ovo Ministarstvo u proteklim godinama, kao i u 2019.god. uz iskazanu podršku i razumijevanje za probleme branilačke populacije kako Vlade Kantona, tako i Ministarstva finansija Kantona u potpunosti realizovalo, odnosno izvršilo isplatu jednokratnih novčanih pomoći u svrhu rješavanja stambenog pitanja na tekuće račune korisnika, odnosno prodavaca u slučaju kupovine individualnog st. objekta ili stana u 100 % iznosu, a po osnovu ostvarenih prava na ovaj vid pomoći. To je prisutno u posljednjim godinama i mora se priznati imalo je pozitivan odjek kod branilačke populacije, kao i kod branilačkih udruženja, a nesporno je i da je smanjen pritisak na zaposlenike Ministarstva.

Članom 25. (Evidencije i obrasci) Uredbe utvrđeno je da elektronsku evidenciju o podnesenim zahtjevima i korisnicima prava po ovoj Uredbi vode općinske/gradske služba i Ministarstvo po posebnim obrazcima propisanim od strane ministra Ministarstva, a članom 27. Uredbe ravnopravnost polova, koja se odnosi na upotrebu imenica za branioce i članove njihovih porodica.

U pojedinačnim slučajevima, a kako je utvrđeno članom 15. Uredbe uz razmatranje dostavljenog prijedloga općinskih službi izlaskom na teren vršeno je utvrđivanje činjeničkog stanja, a zahtjevano je i pribavljanje i dostavljanje na uvid naknadno i druge dokumentacije za koju se ocijeni da je od značaja za donošenje odluke o odobravanju sredstava.

U postupcima po zahtjevima, dopunama predmeta, kao i ponovljenim postupcima po žalbama, tužbama u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku („Sl. novine FBiH“, broj: 2/98, 48/99)

u 2019. god. okončani su postupci za ostvarivanje prava na ovaj vid pomoći, koji nisu realizovani zbog utroška sredstava, kao i ostali dostavljeni u rad Ministarstvu tokom 2019.god.

Članom 19. (Nerealizovani zahtjevi) Uredbe utvrđena je obaveza da se zahtjevi iz prethodnog stava prioritarno rješavaju u narednoj budžetskoj godini, uz uslov da ispunjavaju uvjete po Uredbi. Po tom osnovu u 2019.godini, a do raspisivanja Oglasa o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava braniocima i članovima njihovih porodica za 2019.godinu/završetka propisane procedure, okončani su postupci, odnosno pravo na pomoć u rješavanju stambenog pitanja ostvarilo su ukupno 77 (*sedamdesetsedam*) korisnika/pripadnik branilačke populacije sa područja svih općina/gradova

III/a-Oglas o mogućnosti podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na pomoć/dodjelu novčanih sredstava braniocima i članovima njihovih porodica u svrhu rješavanja stambenog pitanja u 2019.god.

I u 2019. godini, općinske/gradske služba objavljivanjem oglasa u skladu sa članom 10. stav (2) Uredbe obavještavale su branioce i članove njihovih porodica o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava na ime pomoći u stambenom zbrinjavanju, uz naznaku roka za podnošenje zahtjeva.

Oglas pod brojem: 13/03-3-3-23-6519-1/19 od 17.04.2019.god. (u daljem tekstu: Oglas) objavljen je u sredstvima informisanja („Dnevni avaz“ i „Naša riječ“), na službenoj web stranici Kantona, te na oglasnim pločama općina/gradova i lokalnih branilačkih udruženja. Prijave na Oglas, odnosno podnošenje zahtjeva na propisanom obrazcu bilo je omogućeno svim zainteresovanim kandidatima u trajanju od 30 (trideset) dana, od dana objavljivanja tj od 22.04.2019.god. do 22.05.2019.god., kada je bio i posljednji dan za podnošenje zahtjeva. Obrazac zahtjeva zainteresovani kandidati mogli su preuzeti na protokolima, kao i pri nadležnim službama za pitanja branilačko-invalidske zaštite općina/gradova.

Shodno članu 13. Uredbe sve zaprimljene zahtjeve sa području općine/grada razmatra stručna komisija od 3-5 članova, koju formira općinska služba, od kojih obvezno jedan član posjeduje zvanje građevinske struke, a jedan je predstavnik branilačkih organizacija lokalne zajedice. Komisija općine/grada po razmaranju podnesenih zahtjeva utvrđuje listu prvenstva, koju ističe na oglasnoj ploči, s otvaranjem mogućnosti na ulaganje prigovora za nezadovoljene podnosiocima zahtjeva, koje je u obavezi razmotriti u narednom roku od 8 dana.

Zahtjeve sa konačnom listom sačinjenom na propisanom obrazcu i prijedlozima za dodjelu pomoći po pravu prvenstva razmatra Komisija Ministarstva, kako je utvrđeno članom 15. Uredbe.

Članom 15. (Rad Komisije Ministarstva) Uredbe definisan je rad Komisije Ministarstva. Posebnim rješenjem ministra Ministarstva broj: 13/03-1-34-4706-9/19 od 03.04.2019.god. imenovana je Komisija za razmatranje dostavljenih prijedloga općinskih/gradskih službi za rješavanje stambenog pitanja (u daljem tekstu: Komisija). Zadatak Komisije je da izvrši uvid u priloženu dokumentaciju, konstatuje ispravnost postupka, a u posebnim slučajevima izlaskom na teren utvrdi činjenično stanje na terenu, te po potrebi zahtjeva pribavljanje i dostavljanje na uvid i druge dokumentacije za koju ocijeni da je od značaja za donošenje konačne odluke po predmetnom zahtjevu. U skladu sa članom 15. stav (4) Uredbe po okončanim aktivnostima Komisija obrazložen stav o odbijanju ili opravdanosti zahtjeva sa prijedlogom o dodjeli novčane pomoći usklađen sa Programom utroška sredstava dostavlja ministru Ministarstva.

U toku trajanja Oglasa u periodu od 22.04.2019. do 22.05.2019.god. na protokolima općina/gradova ukupno je zaprimljeno 516 (petstotinašesnaest) zahtjeva.

Ovaj kontinuitet u objavljivanju oglasa prisutan je od 2016.god, a kao proizvod iskazane potrebe od strane lokalnih branilačkih udruženja, kao i nadležnih službi. Treba istaći, da je u strukturi podnesenih zahtjeva sve veći broj zahtjeva za koje aplikanti naznačavaju izgradnju, a u pitanju su stambene jedinice starije gradnje (odobrenja za građenje od prije agresije na BiH) za koje je u biti

nužan završetak radova ili sanaciju i adaptaciju, obzirom na stepen nezavršenosti, devastiranosti, koja je posljedica kako protoka vremena, tako i ratnih razaranja. Uz to, očigledna je i potreba za dodatnim stambeni prostorom, obzirom da postojeći zajednički stambeni prostor pored pripadnika, koriste i novoformirane porodice djece, te roditelji.

U dijelu odbijenih zahtjeva i dalje su prisutni formalno-pravni razlozi, te nekompletne dokumentacije, koji se ne otklone ni u fazi prigovora /kao što su naznačavanje načina rješavanja, potpis na obrazcu zahtjeva, nekompletiranje dokumentacije tražena Oglasom/, što umnogome otežava postupak provođenja procedure, a pored ostalog i iz razloga neukosti stranaka. Iz tih razloga, obavezno posebne upute i pojašnjena u tom smislu svake godine upućuju se nadležnim provostepenim organima, ali bez očekivanih rezultata.

U pojedinim slučajevima izlaskom na teren izvršen je ponovni pregled stanja stambenog objekta uz obavezne fotografije vanjskog i unutrašnjeg dijela. Sve to ukazuje na potrebu pojačanog nadzora nad provođenjem Uredbe, a kako je propisano članom 26. stav (2) Uredbe.

Zbog važnosti koordiniranog provođenja procedure na relaciji Ministarstvo i općinske/gradske službe utvrđen je hodogram aktivnosti (akt Ministarstva broj: 13/03-3-3-23-6519-2/19 od 17.04.2019.god.) od momenta raspisivanja Oglasa o mogućnosti podnošenja zahtjeva do roka za okončanje aktivnosti po Oglasu, odnosno odbijanje/odobravanje sredstava u skladu sa raspoloživim sredstavima sa utvrđenim rokovima za izvršenje: Objavljivanje oglasa za 2019.god.-apliciranje/podnošenje zahtjeva općinskoj/gradskoj službi nadležnoj za poslove branilačko-invalidske zaštite, kao prvostepenom organu na posebnom obrazcu propisanom od strane ministra Ministarstva sa navedenim posljednjim danom za prijem zahtjeva; Obilazak prijavljenih kandidata-provjera i utvrđivanje činjeničnog stanja na licu mjesta; Isticanje Liste prvenstva za odobravanje sredstava na oglasnim pločama, a u skladu sa prioritetima u stambenom zbrinjavanju iz člana 8. Uredbe; Podnošenje prigovora za preispitivanje Liste prvenstva sa rokom za rješavanje po predmetnim prigovorima u roku od 8 dana; Izrada i sačinjavanje Konačne liste prvenstva na propisanom obrazcu i prijedlozima za dodjelu sredstava u skladu sa orjencionim planom raspodjele sredstava po općinama/gradovima Kantona utvrđenim Programom utroška sredstava Budžeta Kantona za 2019.godinu sa transfera za navedenu namjenu.

Postupak odobravanja sredstava definisan je članom 16. Uredbe na način da: Komisija Ministarstva obrazložen stav o odbijanju/ opravdanosti zahtjeva za dodjelu sredstava sa prijedlog iznosa novčane pomoći usklađen sa okvirnom raspodjelom po općinama/gradovima, odnosno Programom utroška za 2019.godinu dostavlja ministru Ministarstva.

Ministar Ministarstva donosi konačnu odluku o odobravanju/odbijanju zahtjeva.

Ukoliko, prijedlog o dodjeli sredstava u pojedinačnim iznosima ne prelazi iznos od 1.000,00 KM odluku o odobravanju donosi ministar Ministarstva-član 16. stav (1) Uredbe. Dodjelu sredstava u iznosu većem od 1.000,00 KM a po obrazloženom prijedlogu Ministarstva zaključkom o odobravanju rješava Vlada Kantona, kako je utvrđeno članom 16. stav (2) Uredbe.

U 2019.god. Ministarstvo je zaprimilo i obradilo ukupno **620 predmeta**-zahtjeva za pomoć u rješavanju stambenog pitanja, od čega se **516 predmeta** odnosi na zahtjeve podnesene po Oglasu o mogućnosti podnošenja zahtjeva za dodjelu novčanih sredstava za pomoć u rješavanju stambenog pitanja u 2019.god., a **104** na ostale vrste akata vezanih za predmetno pravo u postupku i po propisanoj proceduri zaprimljenih u rad Ministarstva po drugim osnovama (ponovni postupci po žalbama, tužbama, prijedlozi po čl. 20. Ur.), kao i ostale vrste raznih podnesaka vezanih za ostvarivanje prava branilaca i članova njihovih porodica na ovaj vid pomoći.

U nastavku iznosimo tabelarni pregled/strukturu podnesenih zahtjeva po Oglasu za 2019.god.-tabela 1.-struktura po načinu rješavanja, tabela 2.-struktura po kategorijama i tabela 3.-Pregled podnesenih zahtjeva-odbijenih/odobrenih pomoći po listama općina/gradova sa ostalim obrađenim predmetima u 2019;

Tabela 1.- Struktura podnesenih zahtjeva po načinu rješavanja s prijedlozima općina/gradova odobriti/odbiti-Oglas za 2019.god.

Općina /Grad	Izgradnja	Kupovina	Prilagodavanje	Sufinansiranje izdavanja dozvole za gradnju/legalizacije	Čl. 20. Uredbe	Prijedlog odobriti	Prijedlog odbiti	Ukupno
Breza	4	1	2	3	0	3	7	10
Doboj Jug	11	1	0	5	0	8	9	17
Kakanj	17	17	1	8	0	16	27	43
Maglaj	12	9	5	1	10	25	12	37
Olovo	45	3	3	11	6	38	30	68
Tešanj	41	3	2	9	6	21	40	61
Usora	9	0	0	6	2	16	1	17
Vareš	2	6	2	0	0	7	3	10
Visoko	22	7	1	8	0	16	22	38
Zavidovići	64	11	5	9	2	29	62	91
Zenica	35	21	4	2	11	5	68	73
Žepče	28	4	3	13	3	29	22	51
Ukupno:	290	83	28	75	40	214	302	516

Procentualni pregled broja korisnika po načinu rješavanja u nastavku dijagram broj:1.

Dijagram broj: 1.- Struktura podnesenih zahtjeva po načinu rješavanja u 2019.god.

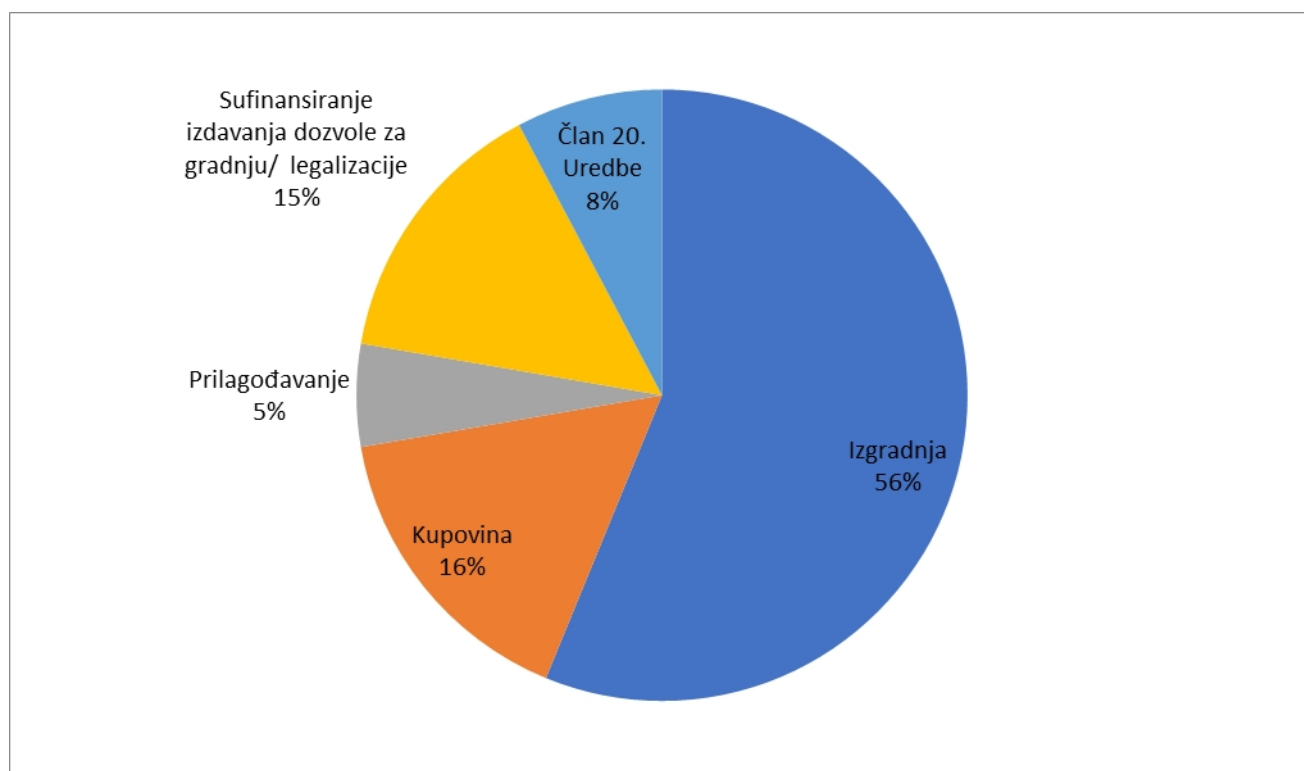
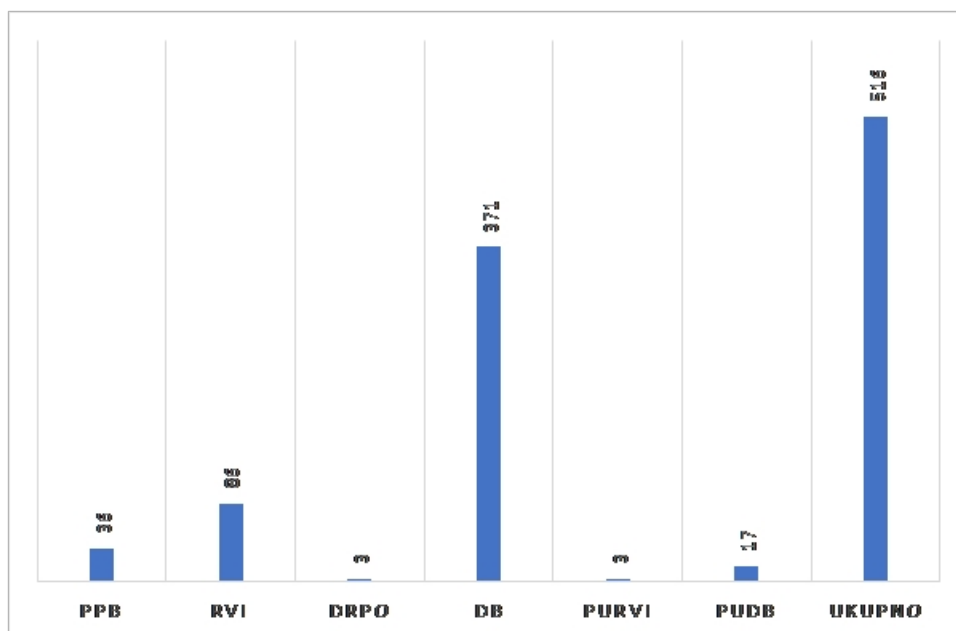

Tabela 2.-Struktura podnesenih zahtjeva po kategorijama-Oglas 2019.god.

Općina/Grad	DRPO	PPB	RVI	DB	PURVI	PUDB	Ukupno zahtjeva-u roku
Breza	0	0	2	8	0	0	10
Doboj Jug	1	1	1	14	0	0	17
Kakanj	0	4	7	29	1	2	43
Maglaj	0	2	5	29	1	0	37
Olovo	0	7	13	47	0	1	68
Tešanj	0	2	3	52	0	2	61
Usora	0	0	3	13	0	1	17
Vareš	0	0	1	9	0	0	10
Visoko	1	1	6	29	0	1	38
Zavidovići	1	7	12	68	1	2	91
Zenica	0	9	17	41	0	6	73
Žepče	0	3	16	30	0	2	51
Ukupno:	3	36	86	371	3	17	516

Procentualni pregled broja korisnika po kategorijama u nastavku dijagram broj: 2.

Dijagram broj: 2.- Struktura podnesenih zahtjeva po kategorijama-Oglas 2019.god.

U nastavku iznosimo: **Tabela 3.-** Struktura odobrenih pomoći po načinu rješavanja u 2019.god. sa **dijagramom broj: 3.;** **Tabela 4.-** Struktura odobrenih pomoći u 2019.god. po kategorijama branilačke populacije i iznosom odobrenih sredstava po općinama/gradovima Kantona sa **dijagramom broj: 4. i Tabela broj: 5.-** Zbirni pregled korisnika nepovratnih sredstava za rješavanje stambenog pitanja u 2019.god. iz Budžeta Kantona za 2019. god. planiranih na razdjelu Ministarstva OAD 208-., Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“

Tabela 3.- Struktura odobrenih pomoći po načinu rješavanja u 2019.g

Općina /Grad	Izgradnja	Kupovina	Prilagođavanje	Sufinansiranje izdavanja dozvole za gradnju/ legalizacije	Član 20. Uredba	Ukupno
Breza	1	1	0	2	1	5
Doboj Jug	4	0	0	3	0	7
Kakanj	4	6	0	4	0	14
Maglaj	3	9	0	0	2	14
Olovo	8	1	0	4	3	16
Tešanj	16	1	0	1	0	18
Usora	11	0	0	0	0	11
Vareš	0	7	0	0	1	8
Visoko	7	5	0	3	6	21
Zavidovići	11	6	0	6	5	28
Zenica	6	13	1	3	1	24
Žepče	7	2	0	5	4	18
Ukupno:	78	51	1	31	23	184

Procentualni pregled strukture korisnika pomoći po načinu rješavanja u nastavku dijagram broj: 3.

Dijagram broj: 3.- Struktura odobrenih pomoći po načinu rješavanja u 2019.god.

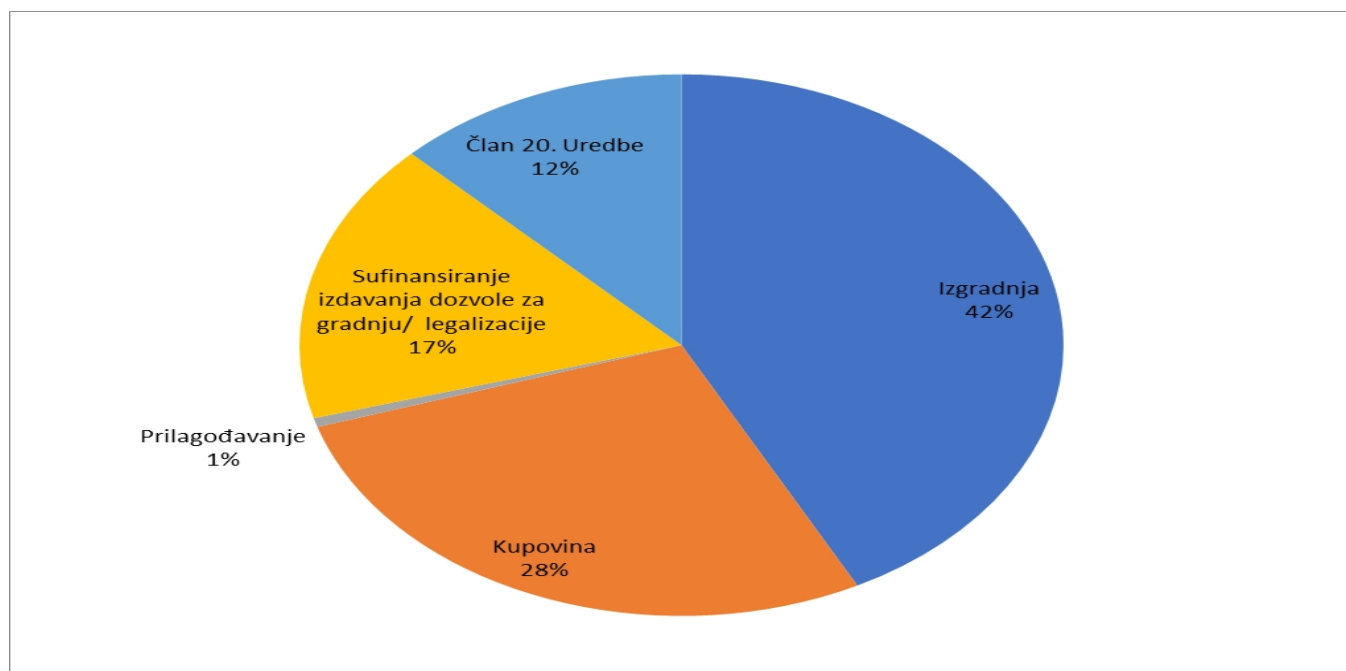
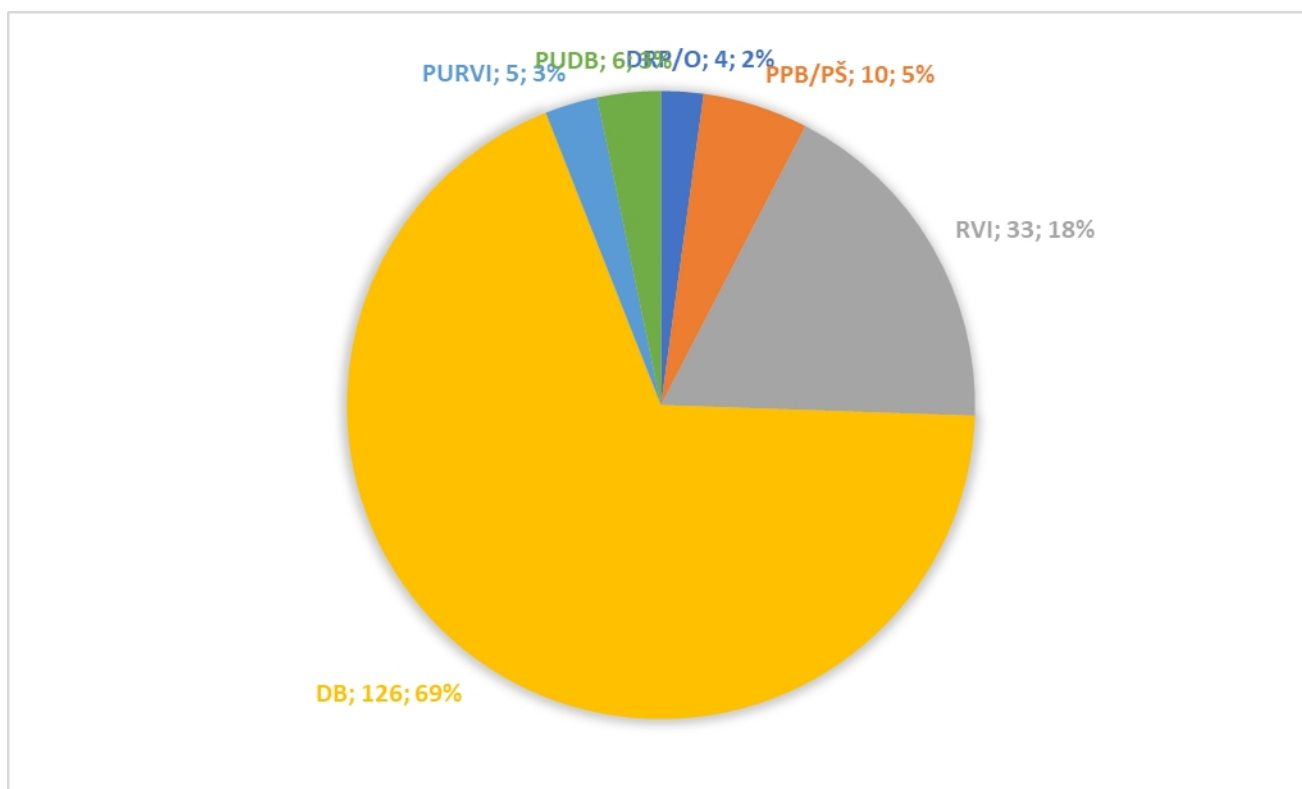

Tabela 4. – Struktura odobrenih pomoći u 2019.god. po kategorijama branilačke populacije sa iznosom odobrenih sredstava po općinama/gradovima Kantona

Općina/Grad	DRPO	PPB	RVI	DB	PURVI	PUDB	Ukupno korisnika	Odobreno u KM
Breza	0	0	2	3	0	0	5	32.000,00
Doboj Jug	1	0	1	5	0	0	7	41.000,00
Kakanj	0	0	2	11	1	0	14	99.028,61
Maglaj	0	1	3	8	1	1	14	116.500,00
Olovo	0	1	5	10	0	0	16	82.130,00
Tešanj	0	2	0	16	0	0	18	101.000,00
Usora	0	0	1	8	1	1	11	54.500,00
Vareš	0	0	4	4	0	0	8	73.500,00
Visoko	1	1	2	14	1	2	21	141.500,00
Zavidovići	0	2	5	21	0	0	28	194.144,67
Zenica	2	3	6	11	0	2	24	258.250,00
Žepče	0	0	2	15	1	0	18	102.000,00
Ukupno:	4	10	33	126	5	6	184	1.295.553,58

Procentualni pregled strukture korisnika pomoći po kategorijama branilačke populacije u nastavku dijagram broj: 4.

Dijagram broj: 4.- Struktura odobrenih pomoći u 2019.god. po kategorijama branilačke populacije

PPB – porodica poginulog branioca

DRPO – dobitnik ratnog priznanja /odlikovanja

RVI – ratni vojni invalid
PURVI – porodica umrlog RVI

DB – demobilizirani branioac
PUDB - porodica umrlog DB

Tabela broj: 5.-Zbirni pregled broja korisnika nepovratnih sredstava za rješavanje stambenog pitanja u 2019.god. iz Budžeta Kantona za 2019. godinu planiranih na razdjelu Ministarstva OAD 208-., Pomoć u rješavanju stambenog pitanja“

Općina	Ukupno korisnika	Odobreno u KM
Breza	5	32.000,00
Doboj Jug	7	41.000,00
Kakanj	14	99.028,61
Maglaj	14	116.500,00
Olovo	16	82.130,30
Tešanj	18	101.000,00
Usora	11	54.500,00
Vareš	8	73.500,00
Visoko	21	141.500,00
Zavidovići	28	194.144,67
Zenica	24	258.250,00
Žepče	18	102.000,00
Ukupno:	184	1.295.553,58

Shodno raspoloživim sredstavima na transferu za rješavanje stambenog pitanja branilaca i članova njihovih porodica utvrđenih Programom utroška sredstava Budžeta Kantona za 2019.god. na razdjelu Ministarstva za boračka pitanja za 2019. god.-Okvirna raspodjela sredstava prema općinama/gradovima Kantona za 2019.god. sa konačnim iznosom sredstava od **1.300.000,00 KM** utrošena su sredstva u iznosu od **1.295.553,58 KM**, odnosno izvršenje u **procentu 99,66%**, s napomenom da preostali iznos sredstava nije bio dovoljan da pokrije kompletan iznos pomoći za jednog korisnika.

Preostali obrađeni prijedlozi općina/gradova, koji nisu riješeni u budžetskoj 2019.god. zbog

utroška raspoloživih sredstava biće rješavani kao prioriteti u narednom periodu.

Komisija Ministarstva razmatrala je svaki prijedlog pojedinačno, na način da uz konstatovanje ispravnosti postupka, izvrši ocjenu i svih ostalih relevantnih dokaza, koji su od značaja za donošenje pravedene odluke o odobravanju sredstava. Rad Komisije odvijao se u skladu sa dinamikom utvrđenom hodogramom aktivnosti sa okončanjem procedure izradom prijedloga zaključaka za odobravanje sredstava za svakog korisnika pojedinačno, te aktivnostima na zaključivanju ugovora, kako je utvrđeno članom 22. Uredbe i izradi naloga za plaćanje odmah po potpisivanju ugovora.

Potpisivanjem ugovora svaki kandidat uz prihvatanje odobrenog iznosa sredstava, prihvatio je i obavezu namjenskog utroška odobrenih sredstava, odnosno istim su konkretno regulisana prava i obaveze ugovornih strana.

Zajedno sa Stručnom službom Vlade Komisija Ministarstva uložila je dodatne napore u pripremi i realizaciji prijedloga zaključaka, a kako bi se postigao naprijed navedeni nivo izvršenja na transferu za pomoć u rješavanju stambenog pitanja.

Članom 18. stav (2) Uredbe, kao podzakonskim aktom za rješavanje, te odredbama Zakona o upravnom postupku ("Sl. novine FBiH" broj: 2/98 i 48/99) utvrđena je pravo žalbe, odnosno svi nezadovoljni podnosioci imaju pravo ulaganja žalbe Ministarstvu u roku od 8 dana, od dana prijema rješenja, a što je propisano i članom 48. (Rješavanje o pravima u drugostepenom postupku) Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica („Sl. novine ZE-DO kantona“, broj:1/14).

Primjerci odluka/zaključaka o odobravanju sredstava sa ugovorima dostavljeni su općinskim /gradskim službi za poslove branilačko-invalidske zaštite na dalju realizaciji, koje su obvezne u roku od 15 dana od dana izvršene isplate sredstava na račune korisnika Ministarstvu dostaviti dokaze/pravdanje namjenskog utroška sredstava.

Treba istaći da je stanje iz godine u godinu u kontinuitetu redovno u smislu isplate sredstava i Ministarstvo nema neizmirenih obaveza/dugovanja prema općinama/gradovima, odnosno krajnjim korisnicima, što je prije stvaralo dodatne probleme.

Članom 26. stav (2) Uredbe utvrđeno je da nadzor nad provođenje Uredbe vrši Ministarstvo.

IV. Zaključna razmatranja

Pomoć u rješavanju stambenog pitanja i dalje ostaje obaveza imajući u vidu uslove života branilaca i članova njihovih porodica, koji su svakodnevno predmet i medijskih natpisa. Imajući u vidu moralnu obavezu države prema ovoj kategoriji, prava ove populacije regulisana su važećim propisima s obimom prava ovisno o kategoriji branilačke populacije, te su i u prioritetima rada Vlade Kantona, a s ciljem poboljšanja socio-ekonomskog položaja.

Treba istaći, da je ovo Ministarstvo, kao kantonalni organ nadležan za pitanja prava branilaca i članova njihovih porodica i u segmentu realizacije ovog vida dopunskog prava uložilo značajne napore kako bi u skladu sa propisanom procedurom izvršilo odabir korisnika kojima je ovaj vid pomoći neophodan. I sa ograničenim ljudskim resursima i tehničkom neopremljenošću (godinama kao prioritet ističemo potrebu nabavke terenskog vozila), uspješno i u propisanim rokovima okončali smo i prethodnu budžetsku godinu i pomogli u rješavanju stambenog pitanja znatnog broja ove populacije sa pokazateljima navedenim u ovoj informaciji.

Kao Ministarstvo često smo bili sudionici života na margini, ispod minimuma ljudskog dostojanstva, te smo stava da odlazak na teren, razgovor sa podnosiocima zahtjeva, te utvrđivanje i ostalih dodatnih okolnosti na licu mjesta treba i mora biti praksa i ubuduće.

Rješavanje stambenog pitanja, kao dopunsko pravo branilaca i članova njihovih porodica u nadležnosti je Kantona, koji su svojim propisom obavezni osigurati prioritetno rješavanje po pravu prvenstva, što je i uređeno Uredbom, kao podzakonskim aktom. Iz tih razloga u narednom periodu neophodno je:

- I u narednom periodu (kao što je naprijed i navedeno) u kontinuitetu nastaviti s praksom direktnog kontakta sa potencijalnim korisnicima, odnosno odlazak na teren kako bi po propisanoj proceduri izvršili odabir korisnika kojima je ovaj vid pomoći neophodan i koji najčešće žive bez minimalnih uvjeta stanovanja;
- S ciljem bolje koordinacije i pravičnije raspodjele raspoloživih sredstava a zbog uočenih nedostataka u radu prvostepenih organa u narednom periodu koristiti mogućnost nadzora nad provođenjem Uredbe-član 26. stav (2) Uredbe.
- Insistirati na unapređenju i poboljšanju saradnje unutar lokalnih zajednica nadležnih prvostepenih organa i lokalnih branilačkih udruženja, a s ciljem osiguranja pomoći neukim podnosiocima zahtjeva prilikom kompletiranja potrebne dokumentacije, te prepoznavanja i ukazivanja na posebne, specifične slučajeve kojima je ovaj vid pomoći nužan, a iziskuju hitno i prioritarno rješavanje;
- Nastojati obezbijediti nabavku putničkog terenskog vozila, što je godinama isticano kao prioritet, kao i ostale neophodne opreme, a ciljem poboljšanja uslova i kvaliteta rada ne samo u okviru realizacije ovog vida dopunskog prava, nego i ostalih prava, kao što su npr. zapošljavanje/samozapošljavanje, a vezani su rokovima;
- I dalje insistirati na blagovremenoj i kontinuiranoj isplati odobrenih sredstava, obzirom da su u pitanja odobrena sredstava čija je implementacija vezana rokovima-ugovori o kupovini sa rokovima za isplatu, te rokovima sezone izvođenja građevinskih i ostalih radova;
- Putem kantonalnih branilačkih udruženja, tražiti i insistirati na aktivnijem uključivanju lokalnih branilačkih udruženja a s ciljem pomoći prilikom apliciranja/podnošenja zahtjeva i kompletiranja potrebne dokumentacije zainteresovanim braniocima i članovima njihovih porodica;
- Nastaviti s praksom redovnog i blagovremenog informisanja javnosti putem PRESS-a, kao i web stranice Kantona, kao i Vlade Kantona o svim aktivnostima vezanim za proceduru po objavljenom oglasu od mogućnosti podnošenja zahtjeva do odabira korisnika, potpisivanja ugovora sa isplatom sredstava na račune općina/gradova do isplate krajnjim korisnicima;
- I dalje podržavati inicijative i prijedloge za pomoć u rješavanju stambenog pitanja za koje se utvrdi da su posebni, specifični slučajevi, te je stanje takvo da iziskuje urgentno/hitno rješavanje, jer je životno i egzistencijalno ugrožavajuće za branica i članove njegove porodice; uz uvjete propisane Uredbom sa nalazom lica građevinske struke nužan je i dokaz da je iskazana i dobra volja u sufinansiranju od strane općina/gradova, kao i eventualno drugih nivoa vlasti i donatora;
- I u narednom periodu nužno je raditi i insistirati na jačanju koordinacije između Ministarstva i općina/gradova, kako bi se obezbijedilo načelo pravednosti, transparentnosti, te pomoć dobili oni kojima je ovaj vid pomoći zaista nužna potreba, a svi pojedinci koji nastoje prikriti ili dati netačne podatke budu blagovremeno otkriveni i sankcionisani; u tom dijelu, kao i do sada uposlenici Ministarstva otvoreni su i spremni za saradnju;

Obezbjeđenjem sredstava za rješavanje stambenog pitanja, odnosno krova nad glavom na ovaj način osiguran je život dostojan čovjeka, te smatramo da je ovaj vid pomoći opravdao svoju svrhu.

Broj: 13/03-2-2-37-13-1474/20.
Zenica, maj 2020. godine

MINISTAR
Fahrudin Čolaković

